

Ενότητα 5
Σχέδιο μαθήματος 1

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όνομα μαθήματος	Τι έχει σημασία για μένα – Ανακαλύπτοντας νόημα και σκοπό
Σύνδεση με το Πλαίσιο ThrivingSchools	<p>Το μάθημα αυτό υποστηρίζει το Νόημα, βοηθώντας τους μαθητές να συνδέσουν τις προσωπικές τους αξίες με τη σχολική τους εμπειρία και τις καθημερινές τους πράξεις. Ενισχύει δεξιότητες Κοινωνικοσυναισθηματικής Μάθησης (SEL), όπως η αυτογνωσία και η υπεύθυνη λήψη αποφάσεων. Εφαρμόζει πρακτικές SWPBS μέσω του Σεβασμού στη Μάθηση και του Σεβασμού στο Περιβάλλον, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να αναγνωρίσουν πώς οι συνεισφορές τους διαμορφώνουν μια θετική σχολική κοινότητα.</p>
Διάρκεια	60 λεπτά
Ηλικιακό εύρος	10–12 ετών
Στόχοι	<p>Με την ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος, οι μαθητές θα μπορούν να:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εντοπίζουν τρεις βασικές προσωπικές τους αξίες. 2. Εξηγούν πώς οι αξίες τους μπορούν να καθοδηγούν τη μάθηση και τις καθημερινές τους επιλογές. 3. Περιγράφουν έναν ουσιαστικό τρόπο με τον οποίο συμβάλλουν στο σχολείο ή την κοινότητά τους.
Χώρος	Αίθουσα διδασκαλίας και χώροι εργασίας μικρών ομάδων
Απαραίτητο Υλικό/Πόροι	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κάρτες Αξιών ή εκτυπωμένη λίστα με κοινές αξίες (καλοσύνη, περιέργεια, ειλικρίνεια, ομαδικότητα, θάρρος, δημιουργικότητα κ.λπ.) 2. Χαρτί πίνακα παρουσιάσεων και μαρκαδόροι 3. Φύλλο εργασίας αναστοχασμού “Τι έχει σημασία για μένα” 4. Αυτοκόλλητα σημειώματα
Δραστηριότητες	Δραστηριότητα 1 – Περιήγηση στη γκαλερί Αξιών (15 λεπτά)

μαθήματος

Σκοπός: Η δραστηριότητα βοηθά τους μαθητές να αναγνωρίσουν τις προσωπικές τους αξίες και να κατανοήσουν πώς αυτές καθοδηγούν τις επιλογές και τις συμπεριφορές τους στην καθημερινή ζωή.

Βήμα προς βήμα:

1. Τοποθετήστε 15–20 «κάρτες αξιών» (π.χ. καλοσύνη, θάρρος, περιέργεια) σε διάφορα σημεία της τάξης.
2. Εξηγήστε ότι οι αξίες είναι αρχές που μας βοηθούν να αποφασίζουμε τι είναι σωστό και σημαντικό.
3. Ζητήστε από τους μαθητές να περπατήσουν στον χώρο και να διαβάσουν κάθε κάρτα σιωπηλά, και στη συνέχεια να σημειώσουν τρεις που τους εκφράζουν περισσότερο χρησιμοποιώντας αυτοκόλλητες κουκίδες ή σημειώματα.
4. Αφού καθίσουν, οι μαθητές σχηματίζουν ζευγάρια για να μοιραστούν ποιες αξίες επέλεξαν και γιατί είναι σημαντικές για αυτούς.
5. Ο/η εκπαιδευτικός διευκολύνει σύντομη συζήτηση: «Ποιες αξίες εμφανίζονται πιο συχνά; Τι μας λένε για την κοινότητά της τάξης μας;»

Διδακτική Μέθοδος: Συνεργατική και αναστοχασμός που βασίζεται στην κίνηση.

Εμπλοκή Μαθητών: Οι μαθητές κινούνται, παίρνουν ανεξάρτητες αποφάσεις και εξηγούν τη σκέψη τους στους συμμαθητές τους, προωθώντας τον αναστοχασμό και τη σύνδεση.

Μέγεθος Ομάδας: Ατομικά → Ζευγάρια → Ολομέλεια τάξης.

Πόροι: Κάρτες αξιών, αυτοκόλλητα σημειώματα, μαρκαδόροι.

Δραστηριότητα 2 – Οι Αξίες μου σε Δράση (25 λεπτά)

Σκοπός: Η δραστηριότητα επιτρέπει στους μαθητές να συνδέσουν τις αξίες τους με συγκεκριμένες πράξεις, βλέποντας πώς το νόημα προκύπτει όταν ζουν σύμφωνα με όσα έχουν σημασία για αυτούς.

Βήμα προς βήμα:

1. Μοιράστε το φύλλο εργασίας «Τι έχει σημασία για μένα» και εξηγήστε ότι οι μαθητές θα περιγράψουν πώς οι αξίες τους εμφανίζονται στην πραγματική ζωή.
2. Οι μαθητές γράφουν ή ζωγραφίζουν ένα παράδειγμα για το πώς δείχνουν κάθε επιλεγμένη αξία στο σχολείο, στο σπίτι ή στην κοινότητα (π.χ. «Δείχνω ομαδικότητα όταν βοηθώ έναν συμμαθητή»).
3. Σε ομάδες των τεσσάρων, οι μαθητές μοιράζονται τα παραδείγματα τους και εντοπίζουν μία «κοινή αξία» που μοιράζονται όλοι στην ομάδα.
4. Κάθε ομάδα παρουσιάζει την κοινή αξία της στην τάξη, εξηγώντας πώς αυτή εκδηλώνεται στις καθημερινές πράξεις.

5. Ο εκπαιδευτικός καταγράφει τις κοινές αξίες σε χαρτί πίνακα, δημιουργώντας έναν «Χάρτη Νοήματος της Τάξης».
Διδακτική Μέθοδος: Αναστοχαστική γραφή και μάθηση μέσω συμμαθητών.
Εμπλοκή Μαθητών: Ενθαρρύνει την αυτοέκφραση, την ενσυναίσθηση και την αναγνώριση κοινών εμπειριών.
Μέγεθος Ομάδας: Ατομικά → Μικρές ομάδες → Ολομέλεια τάξης.
Πόροι: Φύλλα εργασίας, μεγάλο χαρτί, μαρκαδόροι.

Δραστηριότητα 3 – Το Δέντρο του Σκοπού (20 min)

Σκοπός: Η δραστηριότητα βοηθά τους μαθητές να οπτικοποιήσουν πώς οι αξίες (ρίζες) μπορούν να εξελιχθούν σε στοχευμένες πράξεις (κλαδιά) που δημιουργούν νόημα για τους ίδιους και τη σχολική κοινότητα.

Βήμα προς βήμα:

1. Σε μεγάλο μεγάλο χαρτί, σχεδιάστε ένα «Δέντρο του Σκοπού» με ρίζες, κορμό και κλαδιά.
2. Εξηγήστε τη μεταφορά: ρίζες = αξίες, κορμός = πράξεις, κλαδιά = στόχοι ή όνειρα.
3. Οι μαθητές γράφουν από μία ιδέα ανά αυτοκόλλητο σημείωμα — μια αξία (ρίζα), μια πράξη (κορμός) ή έναν στόχο (κλαδί).
4. Ως τάξη, κολλούν τα σημειώματα στα αντίστοιχα μέρη του δέντρου.
5. Διευκολύνετε τον αναστοχασμό: «Τι συνδέει τις ρίζες, τις πράξεις και τους στόχους μας;»
6. Τοποθετήστε το ολοκληρωμένο δέντρο σε εμφανές σημείο ως υπενθύμιση του κοινού νοήματος στην τάξη.
Διδακτική Μέθοδος: Οπτική συνεργατική μάθηση.
Εμπλοκή Μαθητών: Ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα, την ομαδικότητα και την οπτική έκφραση. Οι μαθητές συνδημιουργούν ένα απτό σύμβολο του σκοπού.
Μέγεθος Ομάδας: Ολομέλεια τάξης.
Πόροι: Μεγάλο χαρτί, αυτοκόλλητα σημειώματα, μαρκαδόροι.

Αξιολόγηση

- Παρατηρήστε τη συμμετοχή και την εμπλοκή των μαθητών κατά τη διάρκεια συζητήσεων και της ανταλλαγής απόψεων σε ομάδες.
- Εξετάστε τα φύλλα εργασίας “Τι έχει σημασία για μένα” για να διαπιστώσετε το βαθμό κατανόησης και το βάθος του αναστοχασμού.
- Αξιολογήστε τις συνεισφορές των μαθητών στο “Δέντρο του Σκοπού” για να διαπιστώσετε τη σύνδεση των αξιών με τους στόχους.

Πρόσθετοι Πόροι

- Seligman, M. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*.
- VIA Institute on Character (www.viacharacter.org).
- TED-Ed video: “*What’s Your Why?*”

Παράρτημα

Σημειώσεις για τους εκπαιδευτικούς

Ενθαρρύνετε τους μαθητές να μοιράζονται ανοιχτά, χωρίς το φόβο της κριτικής ή της σύγκρισης. Τονίστε ότι οι αξίες του κάθε ανθρώπου είναι μοναδικές και διαμορφώνονται από διαφορετικές εμπειρίες. Για να διευκολύνετε την κατανόηση, δώστε σαφή και συγκεκριμένα παραδείγματα για πιο αφηρημένες αξίες:

- *Καλοσύνη* → βοήθεια σε έναν φίλο που είναι στενοχωρημένος.
- *Θάρρος* → προσπάθεια για κάτι νέο, ακόμα κι όταν φαίνεται δύσκολο.
- *Σεβασμός* → προσεκτική ακρόαση όταν κάποιος άλλος μιλάει.

Αν οι μαθητές δυσκολεύονται να εκφράσουν τις αξίες τους, θέστε ερωτήματα όπως:

«Τι είναι κάτι που σε κάνει περήφανο;» ή «Πότε νιώθεις ότι κάνεις το σωστό;»

Υπενθυμίστε στους μαθητές ότι οι αξίες δεν είναι σταθερές — μπορούν να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν καθώς μαθαίνουμε περισσότερα για τον εαυτό μας. Ενισχύστε ένα θετικό κλίμα στην τάξη αναγνωρίζοντας στοχαστικές συνεισφορές («Αυτό είναι ένα ενδιαφέρον παράδειγμα ομαδικότητας»).

Για πολύγλωσσες ή πολυπολιτισμικές ομάδες, μπορείτε να προσκαλέσετε τους μαθητές να μεταφράσουν τις αξίες στη μητρική τους γλώσσα ή να τις αποδώσουν οπτικά. Έμφαση πρέπει να δοθεί στη σύνδεση και το νόημα — όχι στη γλωσσική τελειότητα.

Πριν ξεκινήσετε το «Δέντρο του Σκοπού», διευκρινίστε ότι συμβολίζει τον τρόπο με τον οποίο οι αξίες (*ρίζες*) υποστηρίζουν τις πράξεις (*κορμός*) και τους στόχους (*κλαδιά*), βοηθώντας τους μαθητές να συνδέσουν τις εσωτερικές πεποιθήσεις με την εξωτερική συμπεριφορά.

Υποστηρικτικό Υλικό

Κάρτες Αξιών

Σετ 20 καρτών με λέξεις ή απλές φράσεις (π.χ. Καλοσύνη, Δημιουργικότητα, Ειλικρίνεια, Σεβασμός, Περιέργεια, Υπευθυνότητα, Θάρρος, Δικαιοσύνη, Φιλία). Κάθε κάρτα μπορεί να περιλαμβάνει ένα σύντομο παράδειγμα-πρόταση (π.χ. Καλοσύνη – βοηθώ άλλους χωρίς να μου το ζητήσουν). Οι κάρτες μπορούν να εκτυπωθούν σε χρωματιστό χαρτί και να πλαστικοποιηθούν για επαναχρησιμοποίηση.

<p style="text-align: center;">Καλοσύνη</p> <p>Φροντίζοντας τους άλλους και βοηθώντας χωρίς να μας το ζητήσουν.</p> <p>Παράδειγμα: Βοηθώ έναν συμμαθητή όταν είναι λυπημένος ή χρειάζεται στήριξη.</p>	<p style="text-align: center;">Σεβασμός</p> <p>Φερόμαστε με φροντίδα στους ανθρώπους, στους χώρους και στα αντικείμενα.</p> <p>Παράδειγμα: Ακούω όταν οι άλλοι μιλούν και φροντίζω τον εξοπλισμό της τάξης.</p>
<p style="text-align: center;">Ειλικρίνεια</p> <p>Λέμε την αλήθεια και είμαστε δίκαιοι.</p> <p>Παράδειγμα: Παραδέχομαι όταν κάνω λάθος και προσπαθώ να το διορθώσω.</p>	<p style="text-align: center;">Υπευθυνότητα</p> <p>Κάνω αυτό που πρέπει και κρατώ τις υποσχέσεις μου.</p> <p>Παράδειγμα: Τελειώνω τις εργασίες μου και επιστρέφω τα βιβλία της βιβλιοθήκης στην ώρα τους.</p>
<p style="text-align: center;">Ομαδικότητα</p> <p>Δουλεύουμε μαζί για να πετύχουμε έναν στόχο.</p> <p>Παράδειγμα: Μοιράζομαι ιδέες και περιμένω τη σειρά μου στις ομαδικές εργασίες</p>	<p style="text-align: center;">Θάρρος</p> <p>Κάνω το σωστό, ακόμη κι όταν είναι δύσκολο.</p> <p>Παράδειγμα: Υπερασπίζομαι έναν φίλο που τον πειράζουν.</p>

<p>Ενσυναίσθηση</p> <p>Κατανοώ πώς νιώθουν οι άλλοι.</p> <p>Παράδειγμα: Παρατηρώ όταν κάποιος νιώθει μόνος και τον προσκαλώ να συμμετέχει στην ομάδα.</p>	<p>Περιέργεια</p> <p>Θέλω να μαθαίνω νέα πράγματα.</p> <p>Παράδειγμα: Κάνω ερωτήσεις και προσπαθώ να καταλάβω πώς λειτουργούν τα πράγματα.</p>
<p>Επιμονή</p> <p>Συνεχίζω την προσπάθεια, ακόμη κι όταν κάτι είναι δύσκολο.</p> <p>Παράδειγμα: Εξασκούμαι μέχρι να μπορέσω να λύσω ένα δύσκολο μαθηματικό πρόβλημα.</p>	<p>Δημιουργικότητα</p> <p>Σκέφτομαι με νέους και πρωτότυπους τρόπους.</p> <p>Παράδειγμα: Βρίσκω έναν διασκεδαστικό τρόπο να παρουσιάσω την εργασία μου στη Φυσική</p>
<p>Δικαιοσύνη</p> <p>Φερόμαστε δίκαια και ακολουθούμε τους κανόνες.</p> <p>Παράδειγμα: Βεβαιώνομαι ότι όλοι θα παίξουν με τη σειρά τους στο παιχνίδι μας.</p>	<p>Ευγνωμοσύνη</p> <p>Είμαι ευγνώμων για αυτά που έχω.</p> <p>Παράδειγμα: Ευχαριστώ το δάσκαλο και στους συμμαθητές μου.</p>
<p>Φιλία</p> <p>Νοιαζόμαστε και στηρίζουμε τους άλλους.</p> <p>Παράδειγμα: Συμπεριλαμβάνω όλους στο παιχνίδι.</p>	<p>Αισιοδοξία</p> <p>Πιστεύω ότι μπορούν να συμβούν καλά πράγματα.</p> <p>Παράδειγμα: Λέω στον εαυτό μου ότι μπορώ να τα πάω καλύτερα την επόμενη φορά.</p>

Συνεργασία

Δουλεύουμε ειρηνικά με άλλους για να ολοκληρώσουμε κάτι.

Παράδειγμα: Μοιράζομαι τις δουλειές όταν καθαρίζουμε την τάξη.

Υπομονή

Περιμένω ήρεμα χωρίς να εκνευρίζομαι.

Παράδειγμα: Σηκώνω το χέρι μου και περιμένω τη σειρά μου για να μιλήσω.

Συμπόνια

Δείχνω ενδιαφέρον για τον πόνο των άλλων.

Παράδειγμα: Φτιάχνω μια κάρτα για να ευχηθώ γρήγορη ανάρρωση σε έναν συμμαθητή που είναι άρρωστος.

Αυτοπειθαρχία

Ελέγχω τις πράξεις μου και μένω συγκεντρωμένος.

Παράδειγμα: Μένω ήρεμος όταν νιώθω απογοητευμένος.

Δικαιοσύνη

Υπερασπίζομαι αυτό που είναι δίκαιο και σωστό.

Παράδειγμα: Μιλώ όταν κάποιος αντιμετωπίζεται άδιστα.

Μάθηση

Αποκτώ νέες γνώσεις και βελτιώνω δεξιότητες.

Παράδειγμα: Δοκιμάζω νέες στρατηγικές όταν μελετώ για ένα τεστ.

Φύλλο Εργασίας: «Τι έχει σημασία για μένα»

Αυτό το αναστοχαστικό φύλλο εργασίας βοηθά τους μαθητές να εντοπίσουν τις πιο σημαντικές αξίες τους, να κατανοήσουν πώς τις εφαρμόζουν και να σχεδιάσουν πώς θα τις αξιοποιούν στην καθημερινή τους ζωή. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τεκμήριο προσωπικής ανάπτυξης σε όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

1. Οι τρεις πιο σημαντικές αξίες μου

Γράψε τις τρεις πιο σημαντικές αξίες για εσένα. Μπορείς να χρησιμοποιήσεις τις Κάρτες Αξιών για να σε βοηθήσουν να επιλέξεις.

Αξία	Τι σημαίνει αυτή η αξία για μένα

2. Πώς βιώνω αυτές τις αξίες

Δώσε παραδείγματα για το πώς εκφράζεις καθεμία από τις αξίες σου στο σχολείο, στο σπίτι ή στην κοινότητά σου.

Αξία	Στο σχολείο	Στο σπίτι	Στην κοινότητα

3. Γιατί αυτές οι αξίες έχουν σημασία για μένα

Εξήγησε γιατί αυτές οι αξίες είναι ουσιαστικές για εσένα. Μπορείς να γράψεις μια μικρή παράγραφο ή μερικές προτάσεις για κάθε αξία.

- Αξία 1: _____
- Αξία 2: _____
- Αξία 3: _____

4. Ένας τρόπος με τον οποίο μπορώ να δείξω αυτές τις αξίες αυτή την εβδομάδα

Επίλεξε μία απλή πράξη που μπορείς να κάνεις αυτή την εβδομάδα για να δείξεις τις αξίες σου στην πραγματική ζωή.

Αυτή την εβδομάδα θα: _____

Πώς θα το κάνω: _____

Πώς με έκανε να νιώσω: _____

Πρότυπο Φύλλο Εργασίας: «Δέντρο του Σκοπού»

Αυτό το «Δέντρο του Σκοπού» βοηθά τους μαθητές να οπτικοποιήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι προσωπικές τους αξίες (ρίζες) συνδέονται με τις πράξεις τους (κορμός) και τους στόχους τους (κλαδιά). Μπορεί να εκτυπωθεί σε χαρτί Α3 ή να δημιουργηθεί συνεργατικά σε μεγάλο χαρτί μέσα στην τάξη.

Οδηγίες για Εκπαιδευτικούς και Μαθητές

- Ξεκινήστε συζητώντας τι αντιπροσωπεύει κάθε μέρος του δέντρου:
 - **Ρίζες:** Οι βασικές σου αξίες που σου δίνουν δύναμη και κατεύθυνση.
 - **Κορμός:** Οι πράξεις και οι συνήθειες που δείχνουν τις αξίες σου στην καθημερινή ζωή.
 - **Κλαδιά:** Τα όνειρα, οι ελπίδες ή οι στόχοι που αναπτύσσονται όταν ζεις σύμφωνα με τις αξίες σου.
- Οι μαθητές μπορούν να γράψουν ή να ζωγραφίσουν τις ιδέες τους απευθείας στην αφίσα ή να χρησιμοποιήσουν αυτοκόλλητα σημειώματα.
- Ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα — μπορούν να χρησιμοποιήσουν χρώματα, λέξεις και σύμβολα για να εκφράσουν τις ιδέες τους.
- Τοποθετήστε το ολοκληρωμένο δέντρο στην τάξη ως υπενθύμιση του κοινού σκοπού και νοήματος.

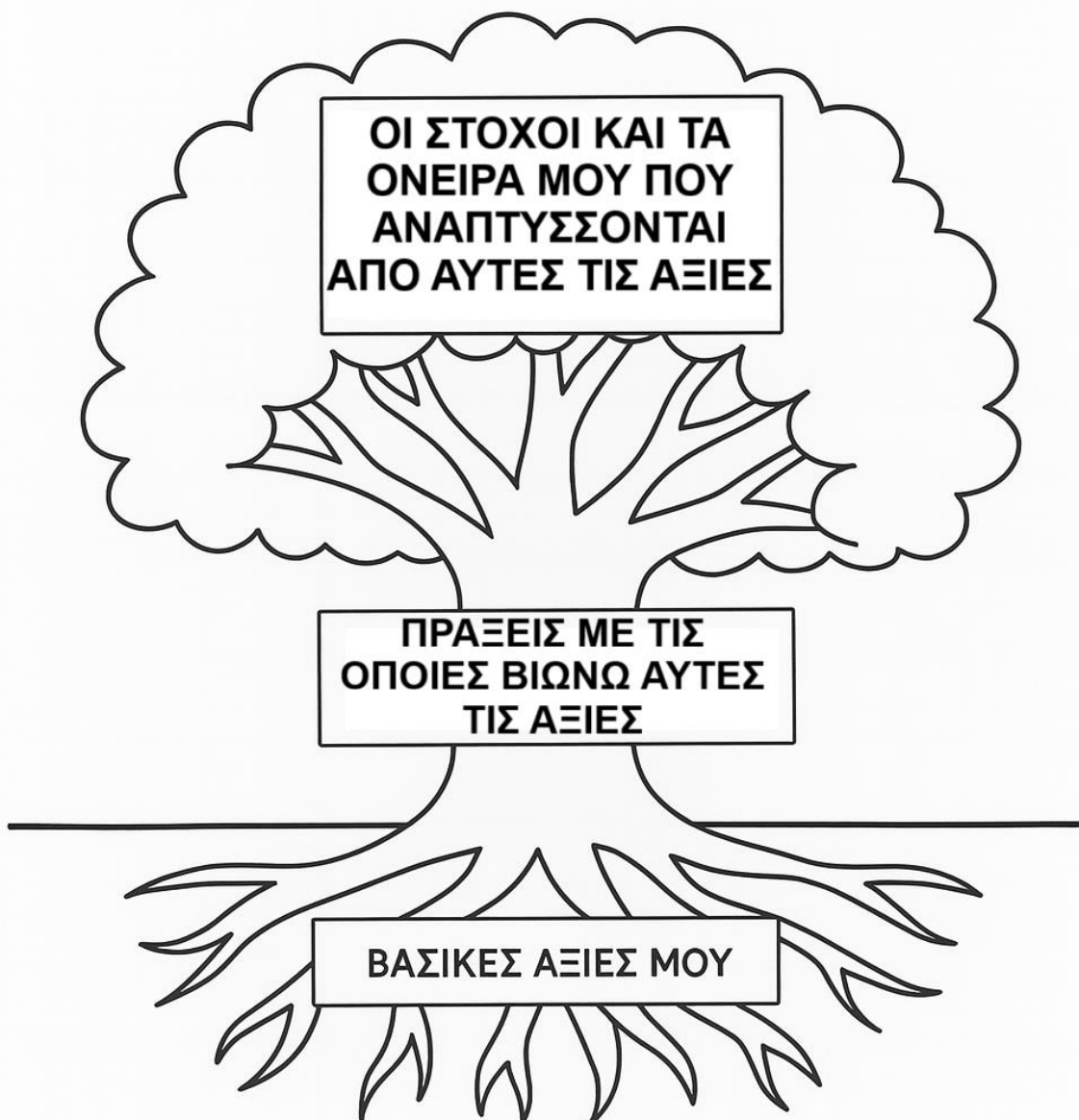
Ερωτήσεις Αναστοχασμού

- Ποιες από τις ρίζες σου (αξίες) είναι οι πιο δυνατές;
- Ποιες πράξεις (κορμός) δείχνουν ότι ζεις σύμφωνα με αυτές τις αξίες;
- Ποια κλαδιά (στόχοι) θέλεις να «μεγαλώσουν» στη συνέχεια;

ΔΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Σκέψου τις αξίες, τις πράξεις και τους στόχους σου.

Συμπλήρωσε τα μέρη του δέντρου.

Εναλλακτικές δραστηριότητες

Τοιχογραφία Αξιών (Συνεργατική Οπτική Δραστηριότητα)

Οι μαθητές δουλεύουν σε ομάδες για να δημιουργήσουν μια τοιχογραφία τάξης που θα αναπαριστά τις κοινές αξίες. Κάθε ομάδα συνεισφέρει με σχέδια, λέξεις ή φωτογραφίες που δείχνουν τις αξίες που έχουν επιλέξει (π.χ. βοήθεια, μάθηση, μοίρασμα). Η τοιχογραφία μπορεί να τοποθετηθεί σε διάδρομο του σχολείου, υπενθυμίζοντας στη σχολική κοινότητα τον κοινό της σκοπό.

Ψηφιακό «Κολάζ Σκοπού» (Ενσωμάτωση Τεχνολογίας)

Χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία όπως Canva, Padlet ή Google Slides, οι μαθητές δημιουργούν ένα κολάζ με εικόνες και λέξεις που αντιπροσωπεύουν τι δίνει νόημα στη ζωή τους (οικογένεια, φίλοι, χόμπι, μάθηση). Ενθαρρύνετέ τους να συμπεριλάβουν τουλάχιστον ένα απόφθεγμα ή μια προσωπική σκέψη. Η δραστηριότητα αυτή είναι ιδιαίτερα ελκυστική για οπτικούς μαθητές και υποστηρίζει τον μιντιακό εγγραμματισμό.

Δήλωση Αποστολής της Τάξης (Προαιρετική Προέκταση)

Ως επιπλέον προέκταση, οι μαθητές συνεργάζονται για να συντάξουν μια σύντομη «Δήλωση Αποστολής της Τάξης» που συνδυάζει τις κοινές τους αξίες. Η δήλωση μπορεί να επανεξετάζεται κατά τη διάρκεια της χρονιάς και να χρησιμοποιείται στις καθημερινές ρουτίνες της τάξης (π.χ. να διαβάζεται δυνατά κάθε Δευτέρα).